'ఏమండోయ్ రాజగోపాలంగారూ కులాసాగా ఉన్నారా? ... ఎక్కడా కనిపించటం లేదేమండీ ఈ మధ్య?' అంటూ హడావిడిగా వెడుతున్న రాజగోపాలంగార్ని వరదరాజులుగారు పలకరించారు బజార్లో.

'ఏదండీ ఎక్కడా తీరటం లేదు. ఈ ఏడు మా అమ్మాయిపెళ్లి జరిపించెయ్యాలని ప్రయత్నాలు గట్టిగా చేస్తున్నాను. ఇవాళ ఒకరు వస్తున్నారు అమ్మాయిని చూసుకునేందుకు.'

'అల్లాగా... 'శుభస్య శీఘ్రం' త్వరగా మాకు పప్పన్నం దొరుకుతుందన్న మాట' అంటూ నవ్వేసారు వరదరాజులుగారు.

'ఆ...ఏం పప్పన్నమో ... నాకు ఏడు తరాల తాతలు దిగొస్తున్నారు పెళ్లిసంబంధాలు వెతకలేక'

'అవున్లెండి ఈ కాలంలో ఏదైనా దొరుకుతున్నది కాని పెళ్లికొడుకు దొరకటం మహా అవస్థగా ఉంది. ఇంతకీ పెళ్లివారొస్తున్నారన్నారు. పెళ్లికొడుకు ఏమాత్రం తూగుతున్నాడేవిటి? అహ మనలో మనమాట. ఊరికే అడిగాను'

'ఆ...పెళ్లికొడుకా... పెళ్లికొడుకు..' అంటూ దీర్ఘం తీసారు, నవ్వుతూ రాజగోపాలంగారు.

'అదేవిటండోయ్ అట్లా నవ్వేస్తున్నారు?'

'ఏం చెప్పమంటారు. ఇవాళ వస్తున్నాడే అతను సెకండ్‌హేండ్ పెళ్లికొడుకు మరీ పాత సెకెండ్‌హేండ్ కాదులెండి. కాస్త కొత్త సెకండ్‌హేండ్.'

'అంటే?'

'అంటే అర్థంకాలా? రెండోపెళ్లివాడు. ఈ మధ్యే భార్యావియోగం సంభవించినవాడు. పడుచు కుర్రాడు. జంజాటం లేనివాడు. మరీ పాతవాడంటే కాస్త పిల్లలుండి, కొన్నేళ్లు సంసారం ఈదినవాడు. తెలిసిందా మనలాంటివారికి ఫస్టు హేండ్స్ గాళ్లు అందుబాటులో లేరండి...

ఎక్స్‌పోర్టెడ్, అంటే ఫారిను వెళ్లినవాడు, ఇంపోర్టెడ్ అంటే ఫారిన్ రిటర్న్‌డ్, రెడీమేడ్, అన్‌రెడీమేడ్, క్లాస్ వన్, డిగ్నిఫైడ్, లోయర్‌క్లాస్, బర్డెన్డ్ అంటే ఇంకా చదువుకుంటున్నవాడు ఇలా ఇంకా ఇంకా చాలా రకాలున్నాయి లెండి పెళ్లికొడుకుల్లో. పైగా ఈ సెకండ్‌హేండ్ గాళ్లుమాత్రం తక్కువ తిన్నారా చెప్పండి? వీళ్లుకూడ మార్కెట్టులో పై మెట్టుమీద కూర్చుందామనే చూస్తారు. ఏవిటో కలికాలం కన్నాల్లో మండిపోతోంది ... ఆ మరి నే వెడతా. అవతల ఆలస్యం అవుతుంది.'

'అయ్యయ్యో వెళ్లిరండి. ముందు మీ పని ముఖ్యం. తర్వాత కలుద్దాం లెండి.' అని వరదరాజులుగారు ఈనాటి వ కట్నాల పాటలు, కన్యాదాతల పాట్లూ

తలుచుకుంటూ సాలోచనగా సాగిపోయారు.

*　　　*　　　*

గబ గబా ఇంటికివచ్చిన రాజగోపాలం గారు ముందు గది అంతా జాగ్రత్తగా సర్దింపించారు

పెళ్ళి కుదిరేదాకా ఈ తతంగాలకే ఓ వరకట్నం అంత ఖర్చవుతోంది అని మనసులో గొణుక్కున్నారు.

పెళ్ళిచూపుల కొచ్చేవారికి స్వీట్సు, హాట్సు, డ్రింక్సు ఎక్స్ట్రాలు ఏర్పాట్లు చకచకా సాగిపోతున్నాయి వంటఇంట్లో.

నడిమిటింట్లో బలి పశువు (పెళ్ళికూతురు)కి ముస్తాబులు చేస్తున్నారు ఒక్కాయ్యలు, వదినలు, ఇరుగుపొరుగు అమ్మలక్కలూను

మొట్టమొదట జడదగ్గర వచ్చింది. ఎలా జడెయ్యాలి? వదులుగానా, బిగువుగానా? సగానికి వదిలేసా? చివర్న కుచ్చులు పెట్టాలా? రింగులుగా వదిలెయ్యాలా? ఏ విధంగా అతనికి నచ్చుతుంది? అనుకుంటూ తర్జన భర్జనలతో ఆటూ ఇటూ గాకుండా వేసారు జడ.

ఆ తర్వాత చీర. ఫుల్ వాయిలా? నైలెక్సా? టెరీ కాటనా? వెంకటగిరా? గద్వాలా? జార్జెట్టా, కంచీవరమా? కంచి పట్టా? పటోలా వద్దా? ఏం కట్టాలి అని మల్లా ఓ అరగంట తర్జనభర్జనలై మరీ అంత పాతకాలంగానూ, మరీ అంత పైలా పచ్చీసుగానూ లేకుండా జరీవోర్డరున్న జార్జెట్ చీర, ఫుల్‌వాయిల్ బ్లవుజూ కట్టబెట్టారు మురళికి (అంటె పెళ్ళికూతురు మాట్లాడకూడదుగ!)

తల్లో నాజూగ్గా ఓ జాజిచెండూ, రెండు సంపెంగలూ పెట్టారు దోసగింజ బొట్టు పెట్టారు. మరీ ఎక్కువ నగలు పెడితే అన్నీ ఆ పిల్లవేనని ఆశపడతాడేమో ఆ కాబోయే ఘటికుడని కొంచెం నగలే పెట్టారు.

ఏదోవిధంగా అందరూ తలో సలహా, తలో అలంకారం, తలో సూచనతో గంగిరెద్దు వేషం పూర్తయింది. (పెళ్ళికూతురి వేషం)

ఈ గోలకంతటికీ పెళ్ళికాని అమ్మాయి లందరి గుండెల్లాగే రజని గుండెలూ బాధతో రాజుకున్నాయి.

ఒకరిముందు ఆటబొమ్మలా నిలబడేసరికి ఉక్రోషం, కోపం, అసహ్యం, ఆడపిల్లగా పుట్టినందుకు తనమీద తనకే జాలి, ఏమీ చెయ్యలేని నిస్సహాయత్వం మరెన్నో, మరెన్నో భావాలు లావాలా ఎదలో సెగలు, పొగలు చిమ్ముతూ ఉంటే—కుతకుతమని అంతరంగంలో ఉడికిపోతూ కందగడ్డలాంటి ముఖంతో అసహనంగా వచ్చి కూర్చుంది పెళ్ళి చూపులకి

ఛీత్కారంగా ఆవచ్చిన ప్రబుద్ధుండి వైపు చూసింది.

ఎన్నడూ ఆడపిల్లని ఎరగనట్లు ఆకలిగా, ఆత్రుతగా చూస్తున్నాడు 'నాకేం పెళ్ళికొడుకుని' అన్న దర్పంతో సభ్యతల్ని విస్మరించిన ఆ ద్వితీయ వివాహ పురుష చక్రవర్తి.

సంతలో పశువుని పరీక్షించినట్లు, చిత్తం వచ్చినట్లుగా నఖశిఖ పర్యంతం రజన్ని నిదానంగా పరీక్షించాడు ఎక్సరే చూపులతో. తా వెంత పొట్టివు. ఆవో కాణి' ఆ పెళ్ళి కొడుకులుంగారు!

అమ్మాయిని చూస్తూ, తియ్యగా, కమ్మగా, వేడిగా, కాఫీ ఫలహారాలు, అమ్మాయి అందచందాలు విందారగించాడు సెకెండ్ హేండ్ పెళ్ళికొడుకుగారు.

అతనికి అడుగులకి మడుగులొత్తుతూ 'సరే' అనేమాట అతని నోటినుంచి అమృత ప్రాయంగా వినేందుకు తహతహ లాడుతున్నారు రాజగోపాలంగారు

ఎప్పుడు ఈ నగ్న పరీక్ష (అంటే అంతలా పరీక్షిస్తున్నాడు అతను!) పూర్తవుతుందా, ఎప్పుడు లోపలికిపోయి ఊపిరి పీల్చుకుందామా అని తహతహ చెందుతోంది రజని.

'వెళ్ళమ్మా లోపలికి' అన్న ముక్క చెవిన పడ్డంతోటే 'బ్రతుకుజీవుడా' అనుకుంటూ ఛెంగున నడిమిటింట్లోకి గంతే

డాక్టర్ కబుర్లు

పెద్ద పుట్టుమచ్చలు

కొందరికి పెద్ద పుట్టుమచ్చలు ఎన్నో రంగుల్లో ఉంటాయి. ఇవి క్రమంగా పోవచ్చు పెద్దవీ కావచ్చు.

వీటివల్ల మానసికమయిన బాధ కలగవచ్చు అవి ఉన్నవారు తమ ఆకృతి చెడిపోయిందనుకోవచ్చు.

ఇటువంటి వాటిని వీలయినంత త్వరలో తీసివెయ్యటం మంచిది డాక్టరుని సంప్రదించటం ఎప్పుడూ ఉత్తమం.

చిన్నపిల్లల కయితే పుట్టిన వెంటనే తీసివేయించటం మరింత ఉత్తమం. ఇటువంటి పుట్టు

మచ్చలు సాధారణంగా కాన్సర్ కారణాలు కావు.

హెచ్. ఎల్. హెర్సెన్సోన్

(కాపీరయిటు)

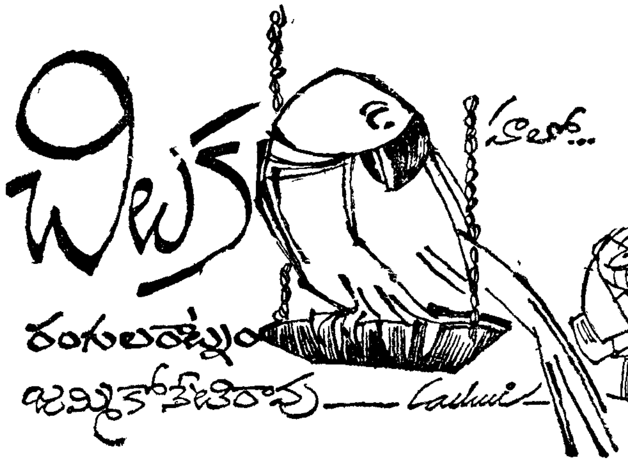

చిలుక అంటే ఆకుపచ్చని రామచిలుక అని వెంటనే తడుతుంది. మన కావ్యాల్లో దీని పాత్ర ఎంతో ఉంది. చిలుకల ప్రేమ ఎంతో తల్చుకొంటూ ఉంటాం. 'చిలుకా గోరింకల్లా' అని ఎందుకంటారో కాని, వేటికవి విడివిడిగా ఎంతో ప్రేమగా ఉన్నా, ఒక దానికి ఇంకో దానికి సంబంధం లేదు. అలా కట్టడం అవివేకం కూడా.

చిలుకలని వాటి ముక్కునిబట్టి తెలుసుకోగల్గుతాము. అది కొక్కెం మాదిరిగా వంగి, పళ్ళు తినడానికి ఎంతో వీలుగా ఉంటుంది.

మనకు ఆకుపచ్చ రామచిలుక ఎంత పరిచయమైనా, నిజానికి చిలుకలు అనేక రంగుల్లో ఉంటాయి. ఆస్ట్రేలియా న్యూజిలాండులో ఇవి విరివిరిగా ఉంటాయి. దక్షిణమెరికాలో ఉన్నాయి. ఆఫ్రికాలో కూడా ఉన్నాయి.

'మెకా' అనే చిలుకలు అమెరికాలో ఉన్నాయి. రక్తవర్ణం, ఆకాశనీలం, పసుపు వర్ణాలతో ఎంతో మెరిసి పోతుంటాయి.

'కక్కటూ' అనేది ఆస్ట్రేలియా చిలుక. దీనికి నెమలి లాగా పించం కూడా ఉంది. తెల్లగా ఉండడం వీటిలో కొన్నిటి ప్రత్యేకత, కొన్ని నల్లగా ఉంటాయి. ఆస్ట్రేలియాలోనే పెరాకీట్లు [లారికీట్లు] అనే చిలుకలు కూడా ఉన్నాయి. ఇవి తేనెను పీల్చి జీవిస్తాయి.

అయితే ఆఫ్రికాలో కొన్ని చిన్నచిన్న చిలకలున్నాయి. అతి ముచ్చటగా ఉంటాయి. జతల్లో అతి ప్రేమతో తలతల నిమురుకొంటూ ఉంటాయి. వాటి గాఢప్రేమకు వేరే నిదర్శనం పనిలేదు. అందుకే వాటిని ప్రత్యేకం, "ప్రేమపక్షులు" అంటారు.

చిలుకల నాలుక మందంగా ఎర్రగా ఉంటుంది మందంగా ఉండడంవల్లనే అది మనలాగే మాట్లాడగల్గడం నేర్చుకొంటుంది.

ఇంకో చిలుక ఉంది. అది చెప్పి చిలకలమీద మీకు ఉండే గౌరవం పోగొట్టినా, చెప్పడం నా బాధ్యత. న్యూజిలాండులో 'కీ' అనే చిలుక ఉంది. ఆకుపచ్చగానే ఉంటుంది. మొదట్లో పళ్ళు, గింజలు మహా అయితే పురుగులు తినేది కాని క్రమంగా మాంసం తిండం అలవాటు చేసుకొంది. అంతతో వూరుకోక గొర్రెలని బాధ పెట్టటం నేర్చుకుంది. కొన్ని, గుంపుల్లో చేరి, గొర్రెలని చికాకుపెట్టి అలయగొట్టి, గాభరా పెట్టి వీపు మీదచేరి గాయాలు చేసి, మాంసం, ముఖ్యంగా మూత్రపిండాలు తినడం అలవాటు చేసుకొన్నాయి. ఇదే అలవాటు వాటి నాశనానికి దారితీస్తుందేమో (మనిషి వూరుకుంటాడా!)

ఇంతకూ దానికి ఈ పాడు అలవాటు ఎలా వచ్చిందో ఎవరికీ అంతుపట్టలేదు!

సెకండ్ హేండ్ ...

సింది రజని. ఆ తర్వాత ఊపిరి హాయిగా విండుగా పీల్చుకుంది.

అట్నుంచి ఇటూ, ఇట్నుంచి అటూ కాలుగాలిన పిల్లిగా తిరుగుతోంది రజని తల్లి మంచి మాటకోసం.

బేరాలు ప్రారంభమయ్యాయి ముందు గదిలో.

ఏడెనిమిది వేలయినా లేందే తాళికట్టేది లేదని ఖచ్చితంగా నిర్వచించేసాడు సెకండ్ హేండ్ పెళ్లి కొడుకు.

గతుక్కుమన్నారు రాజగోపాలంగారు. మరీ ఇంత అన్యాయమా? సెకండ్ హేండ్ గదా చవకలో వస్తాడనుకున్నారు. ఇతను చూస్తే ఫస్ట్ హేండ్ రేట్లోకి సమీపంగా జరిగి కూర్చున్నాడు. 'ఇదేంరా దేముడా' అని నెత్తిమొత్తుకున్నారు మనసులో. ఎదురు గుండా మొత్తుకుందుకు లతను ఉన్నాడుగా మరి.

మధ్యవర్తిద్వారా చెప్పించారు ద్వితీయం కదా కాస్త కిందకి దిగమని.

'ద్వితీయమైతే మీకేం నష్టం వచ్చింది? నేనేం ముసలివాణ్ని కాదు. పిల్లలున్నవాణ్ని అంతకన్నా కాదు. అది అనుభవించే గీత లేక ఏడాదిలోగానే పోయింది నన్నొదిలి ఆ లోకాన్కి. దానికి నా తప్పేం లేదుగా. వయసులోన్న కోరికలు తగ్గాయా ఏమన్ననా? ద్వితీయం అనే అనుమానం అయినా కలగకుండా ఉండేలా మీ అమ్మాయిని సుఖపెడ్తాను మీ ఇష్టం అయితే మూడుముళ్లూ మీ పిల్లమెడలో వేస్తాను. లేదా మరోపిల్ల.' అనేసి గమ్మున ఊరుకున్నాడు సదరు పెళ్లికొడుకు రెండో పెళ్లిముచ్చట్లు ఏమాత్రం తగ్గకూడదనే పట్టుదలతో.

ఎట్లాగో గీచి గీచి ఆరువేలకి ఒప్పించే సరికి తలప్రాణం తోకకి వచ్చింది రాజగోపాలంగారికి.

ఏదో ఉద్ధరించేస్తున్నట్టు ముఖం పెట్టి జెట్టుగా 'సరే' అన్నాడు సెకండ్ హేండ్ సూత్రధారణ చేసే వానరావతారుడు మందస్మిత వదనంతో.

'హమ్మయ్య' అని నిట్టూర్చారు రాజగోపాలంగారు సతీ సమేతంగా

రజని మనసు మూగగా రోదించింది.

* * *

చివరి ప్రయత్నంగా తల్లివద్ద మొర పెట్టుకుంది.

'అమ్మా ఇప్పుడర్జంటుగా పెళ్ళి చేసెయ్యాలా నాకు ? ఏం మునిగిపోయిందని ? అవతల చిన్నన్నయ్య ఫైనలియరులో ఉన్నాడు. ఇప్పుడు వాడికి బోల్డు డబ్బు పంపాల్సి వస్తోంది. ఇదివరకు అక్కయ్యల పెళ్ళిళ్ళకని, అన్నయ్యల చదువులకని, సరదాలు వాటికని అయిన అప్పులు పాపంలా పెరిగిపోతూనే ఉన్నాయి. ఇది చాలక ఆరువేలు కట్నం, పెళ్ళిఖర్చుకి మరో మూడు నాలుగువేలూ ఖర్చుపెట్టి ఇంకో కొత్త అప్పు సృష్టించుకోకపోతేనేం ? అమ్మా కొన్నాళ్ళు పోయాక చేద్దురుగాని పెళ్ళి. నామీద కోపగించుకోకమ్మా. నేను చెప్పేది విను' అంది మెల్లిగా తలొంచుకుని.

తెల్లబోయింది ఆవిడ రజని మాటలకి కూతుర్కి ఉన్న ముందు చూపుమీద మనసు చెమర్చింది ఆవిడకు, కూతురిమీద అభిమానంతో.

'వెర్రితల్లీ. నీ కెందుకమ్మా ఆ గొడవలు. మా తిప్పలు మేం పడతాం కదా కన్నందుకు పెళ్ళి చెయ్యక తప్పుతుందా తల్లీ. అక్కయ్యల పెళ్ళిళ్ళు చెయ్యలా. అల్లాగే తలో తాకట్టో పెట్టి నీకు వివాహం జరిపించెయ్యాలి. ఆడపిల్ల దారి వేరమ్మా, ఎన్నాళ్ళకయినా ఓ ఇంటిదాన్ని చెయ్యాల్సిన బాధ్యత తప్పదుగా. ఏదో సంబంధం మాకు తూగగల్గింది ఇన్నాళ్ళకి దొరికింది. మరి అటువంటప్పుడు వదులుకోవటం మంచిది కాదు. నిన్ను రెండో పెళ్ళి వాడికిచ్చి చేస్తున్నందుకు మనసులో బాధగా ఉంది కాని ఏంచేస్తాం తల్లీ. ఈ రోజుల్లో ఎవరూ దిగిరావటం లేదు. ఇతనైనా వయసు మీరినవాడు కాదు ఏదో ఇంత సంపాయించుకుంటున్నాడు మా గొడవలు ఇల్లా ఉండేవే. అందుకని నువ్వెన్ని రోజులు అవివాహితంగ ఉంటావు చెప్పు? నా మాట విని మనసులో మధనపడక ముహూర్తాన్ని వేయించుకో. మా ప్రాణం కుదుటపడుతుంది, బాధ్యతా, బరువూ తొలగుతాయి మాకు' అంది ఆవిడ రజని తల నిమురుతూ.

* * *

'చిట్టచివరి ప్రయత్నం కూడా విఫలం

సపట్ లోషన్
తామర, గజ్జి, చిడుములకు నమ్మకమైన మరియు పేరుగాంచిన మందు.
SAPAT & CO., BOMBAY 2.
ఏజెంట్లు: ది ట్రేడ్ ప్రమోటింగ్ కార్పొరేషన్
బకింగ్‌హాం పేట, విజయవాడ—2.

అపరిమిత పంటలకు ఆంధ్రా బ్యాంకు మీకిచ్చే అద్భుత గింజలు
....అనగా సంచులు నిండు ధనము.
ధనమే, వ్యవసాయ పరిశ్రమకు ముఖ్యమైన విత్తనము.
వ్యవసాయ పెట్టుబడికొరకు, సంప్రతించండి.

దీ ఆంధ్రా బ్యాంకు లిమిటెడ్
(ఆంధ్ర ప్రదేశములో అధికమైన బ్రాంచీలుగల బ్యాంకు)
సెంట్రల్ ఆఫీసు సులానుబజారు, హైదరాబాదు
కె. గోపాలరావు
చేర్మను
యం. వి. సుబ్బారావు
జెనరల్ మేనేజరు
FDSAB1228TEB

అక్షయ హాస్యం

కార్టూను గేయాలు

*** శిశిర ***

(గత సంచిక తరువాయి)

30 అద్రినుండి అణువుదాక
అడగవచ్చు మీ ఓపిక
విప్పే పనివాడితనం
మాలతీ ప్రమోదవనం

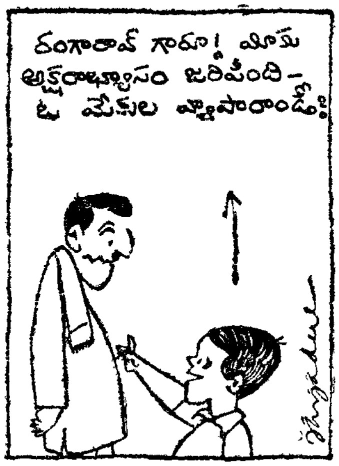

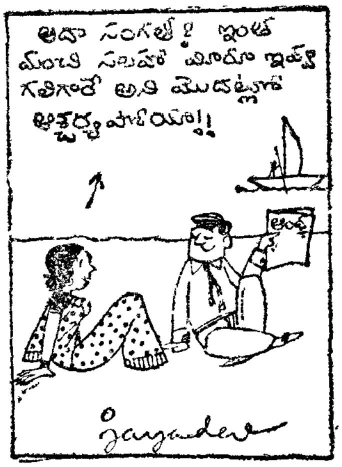

31. కార్టూనులు గేయాలని
ఉబలాటం కలిగెనేని
చారల పులి నలిగేరందు
కిటుకులన్ని తెలిసికొండు.

32. తలబిరుసనిపించు పాటి
ములుకువంటి పలుకుతోటి
పొంచవాడి వాక్పటాటి
హాస్య చమత్కార పాటి.

(ఇంకా ఉంది)

సెకండ్ హేండ్ ...

కాగా ఓడిపోయిన గుండెలో భారంగా పచ్చి తనగదిలో మంచంపై వాలిపడ్డింది ఎందుకో.

తిరిగి అంతలోనే మానసాకాశాన మేఘాలావరించాయి.

స్త్రీ స్వాతంత్ర్యం అంటూ గొంతు చించుకుని అరుస్తారు. పిసరంత స్వతంత్రం కూడా ఈనాటి ఆడపిల్లలకి లేదు. ఆడపిల్లని ఎంత త్వరగా వదిలించుకుందామని చూస్తారే తప్ప స్వంతకాళ్లపై నిలబడి స్వేచ్ఛగా బతికేందుకు అవకాశాలు కలిగించరు. ఎంత చదివినా చివరి మెట్టు పెళ్లి. అది తప్పదు

ఆ పెళ్లి ఆడపిల్లల పాలిట అశనిపాతంలా తయారయింది. ఎన్నో మధురమైన ఊహలతో, ఆనందభరిత జీవితం రుచి చూడాలని ఆశిస్తూ కలలు కనే పిల్లలకు కంటకప్రాయమైన జీవితాలు ఎదురయ్యే పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయి ఈనాటి వరకట్న పిశాచంవల్ల.

చదువుంటే చెప్పినమాట వినదంటారు. చదువుకోకపోతే పల్లెటూరి మొద్దు, తెలివితక్కువ దద్దమ్మ అని తేలిగ్గా చూస్తారు.

సంగీతం, సాహిత్యం మొదలయినవి కొంతమంది కావాలంటారు. పోనీ సంగీతం సాహిత్యం, వగైరాల్లో అభినివేశం పొందితే 'ఆ... సంసార్కి ఇవెందుకూ...?' అని సాగదీస్తారు

అబ్బబ్బ ఈ పెళ్లిచూపుల ఇంటర్వ్యూ ఐ. ఏ ఎస్ కన్నా కష్టంగా ఉంటోంది ఆడపిల్లల పాలిట. 'ఖర్మ' అని నెత్తిబాదుకొంది రజని. ప్రతివాడికీ కన్యలే కావాలి కాని రెండో పెళ్లివాడు రెండో పెళ్లి ఆడదాన్ని ఛస్తే అంగీకరించడు.

కన్నవారు అప్పుల సముద్రంలో మునిగిపోతుంటే నీళ్లు నిండిన కనుదోయిలో, కొత్తరకం కష్టాల కాపురంకై కలలు కంటూన్న కన్నెమనసుతో మూడుముళ్లు వేయించుకుంది రజని

తలంబ్రాలు నిప్పు కణికల్లా తలపైన పోసాడు సెకండ్‌హేండ్ పెళ్లికొడుకు ఇనుమడించిన ఉత్సాహంతో.

మూగపోయిన మనసుతో పరధ్యానంగా శూన్యంలోకి చూస్తూ కూర్చుంది ఈనాటి ఆడపిల్లల మోడల్ రజని. ●